



Gedragcode

Geldend per 1 januari 2022

Inhoudsopgave

1	Definities	3
2	Inleidende bepalingen	5
3	Normen (waaronder de insiderregeling)	6
4	Toezicht op persoonlijke transacties (insiderregeling)	11
5	Vertrouwelijkheid.....	12
6	Meldingsplicht	12
7	Compliance officer	13
8	Ondertekening gedragscode en jaarlijkse verklaring	14
9	Sancties	14
10	Advies en bezwaar	14
11	Onvoorziene omstandigheden.....	14
12	Slotbepalingen	14
13	Evaluatie en vaststelling	15
	Bijlage 1: Contactgegevens compliance officer.....	16
	Bijlage 2: PME Protocol publieke optredens, interviews en bijdragen bestuur	17
	Bijlage 3: Overzicht meldingen conform gedragscode	19

1 Definities

De definities zoals vastgelegd in de statuten van het pensioenfonds zijn van overeenkomstige toepassing op deze gedragscode, tenzij uitdrukkelijk anders bepaald. Daarnaast wordt verstaan onder:

1. **Andere vertrouwelijke (markt)informatie:** Informatie die door haar aard of inhoud als zelfstandig gegeven of in combinatie met andere gegevens tot een informatievoorsprong (voorwetenschap) kan leiden voor de Verbonden Persoon of een gelieerde derde. Daarbij is het niet relevant of deze personen werkzaam zijn voor het pensioenfonds of dat deze personen elders werkzaam zijn.
2. **Compliance:** Het bewerkstelligen van een integere bedrijfsvoering van het pensioenfonds en een integere cultuur waar het als vanzelfsprekend is dat verbonden personen handelen in overeenstemming met de geldende maatschappelijke normen en de wet- en regelgeving.
3. **Verbonden personen:**
 - a. leden en trainees van het algemeen bestuur;
 - b. leden en stagiairs van het verantwoordingsorgaan;
 - c. leden van de bestuurscommissies, niet zijnde leden van het algemeen bestuur;
 - d. houders van een sleutelfunctie, tenzij dit houderschap is uitbesteed en de organisatie waaraan zij zijn verbonden beschikt over een adequate gedragscode die tenminste gelijkwaardig is aan die van PME en wordt gehandeld conform deze gedragscode;
 - e. medewerkers van het bestuursbureau van het pensioenfonds, waaronder mensen die tijdelijk voor het pensioenfonds werken of ingehuurd worden;
 - f. andere (groepen van) personen die door het algemeen bestuur of het uitvoerend bestuur worden aangewezen.Medewerkers van uitbestedingspartners zijn geen verbonden personen, tenzij deze op basis van lid e van dit artikel wel als zodanig door het algemeen bestuur of het uitvoerend bestuur zijn aangewezen.
4. **Insiders:** verbonden personen, die direct of indirect bij transacties van het pensioenfonds in financiële instrumenten zijn betrokken, dan wel anderszins uit hoofde van hun werkzaamheden, beroep of functie over voorwetenschap beschikken of kunnen beschikken. Een verbonden persoon die kan beschikken over andere vertrouwelijke (markt)informatie is eveneens insider. Het algemeen bestuur of het uitvoerend bestuur kan andere (groepen van) verbonden personen als insider aanwijzen. De volgende verbonden personen worden in ieder geval als insider aangemerkt:
 - leden en trainees van het algemeen bestuur;

- medewerkers van het bestuursbureau die toegang hebben tot de, in dit kader relevante, financiële informatie van het pensioenfonds.

De compliance officer stelt een verbonden persoon schriftelijk op de hoogte als hij wordt aangemerkt als insider.

5. Financieel instrument:
- effect;
 - geldmarktinstrument;
 - recht van deelneming in een beleggingsinstelling, niet zijnde een effect;
 - derivatencontract, waaronder begrepen maar daartoe niet beperkt een optie, future, swap, valuta- en rentetermijncontract;
 - overige financiële instrumenten in de zin van de Wet op het financieel toezicht, en voorts al hetgeen naar de opvattingen in het maatschappelijk verkeer als zodanig wordt beschouwd.
6. Gelieerde derden:
1. echtgenoot, echtgenote of partner, de kinderen of stiefkinderen of andere bloed- en aanverwanten van de verbonden persoon, die op de dag van de Persoonlijke transactie ten minste een jaar een gemeenschappelijke huishouding hebben gevoerd met de verbonden persoon;
 2. rechts- of natuurlijke personen met wie de verbonden persoon een relatie heeft welke van dien aard is dat de verbonden persoon een direct of indirect wezenlijk belang heeft bij het resultaat van een transactie in een financieel instrument;
 3. lasthebbers en vermogensbeheerders (niet zijnde vrije hand beheerders), voor zover handelend ten behoeve van de verbonden persoon of voor zover handelend ten behoeve van de onder sub 1, 2 of 3, van dit artikel opgenomen personen.
7. Nevenfunctie: Iedere functie van een verbonden persoon, anders dan de functie die de verbonden persoon bij het pensioenfonds vervult. Een nevenfunctie volgens de PME gedragscode kan dus ook de hoofdfunctie van de verbonden persoon in kwestie betreffen.
8. Pensioenfonds: Stichting PME pensioenfonds.
9. Persoonlijke transactie: een transactie in een financieel instrument, door of in naam van een insider, waarbij:
- de insider handelt buiten de normale uitoefening van zijn beroep of functie;
 - een transactie wordt verricht voor rekening van de insider; of
 - een transactie wordt verricht voor rekening van aan de insider gelieerde derden.
10. Vertrouwelijke (markt)informatie Informatie en/of kennis die door hun aard of inhoud als zelfstandig gegeven of in combinatie met andere gegevens tot een informatievoorsprong (voorwetenschap) voor de verbonden persoon of een gelieerde derde kan leiden en welke informatie

en/of kennis op grond van noodzakelijke afscherming van informatie en kennis (need-to-know) niet gedeeld mag worden tussen verschillende bedrijfsonderdelen en/of tussen personen onderling. Daarbij is het niet relevant of deze personen allen werkzaam zijn binnen het pensioenfonds, of dat personen werkzaam zijn bij- of voor andere (markt)partijen.¹

11. Voorwetenschap: de bekendheid met informatie die concreet is en die rechtstreeks of middellijk betrekking heeft op een uitgevende instelling, waarop de financiële instrumenten betrekking hebben, of omtrent de handel in deze financiële instrumenten, welke informatie niet openbaar is gemaakt en waarvan openbaarmaking significante invloed zou kunnen hebben op de koers van de financiële instrumenten of op de koers van daarvan afgeleide financiële instrumenten.
12. Zakelijke relatie: Een bedrijf of instelling waarmee het pensioenfonds een zakelijke relatie onderhoudt of waarschijnlijk gaat onderhouden. Bij het pensioenfonds aangesloten werkgevers worden in deze gedragscode niet als zakelijke relatie gedefinieerd.

Waar in deze gedragscode staat geschreven 'hij' of 'zijn' moet tevens worden gelezen 'zij' of 'haar'.

Indien volgens deze gedragscode toestemming of goedkeuring nodig is, dan wel melding moet worden gedaan, dan wordt dit gedaan volgens het kader beschreven in artikel 6.

2 Inleidende bepalingen

Het doel van de gedragscode is het waarborgen en handhaven van het vertrouwen van belanghebbenden in het pensioenfonds, door gewenst gedrag te stimuleren en ongewenst gedrag te voorkomen. De gedragscode kent daartoe algemene gedragsregels voor verbonden personen en aanvullende gedragsregels voor insiders.

De gedragscode bevordert de transparantie rondom gedragsregels en maakt duidelijk aan de verbonden personen – ook voor de bescherming van hun eigen belangen – wat wel en wat niet is geoorloofd.

De gedragscode draagt mede bij aan het integer functioneren van het pensioenfonds ten behoeve van belanghebbenden in het pensioenfonds en het waarborgen van de goede naam en reputatie van het pensioenfonds en de pensioensector in het algemeen.

¹ Voorbeelden van andere (markt)informatie zijn (niet limitatief); klantenlijsten, onderzoeksgegevens, formules voor bepaalde producten en informatie over biedingen en offertes of over voorgenomen overnames of fusies.

3 Normen (waaronder de insiderregeling)

3.1 Integer gedrag

Van iedere verbonden persoon wordt verwacht dat hij zich onder alle omstandigheden gedraagt volgens de hoogste normen van het pensioenfonds. Dit betekent dat verbonden personen ten minste:

- handelen te goeder trouw en in het belang van het pensioenfonds;
- handelen met behoedzaamheid en redelijke zorg;
- handelen met vakkundigheid, competentie en toewijding;
- zich houden aan alle toepasselijke wetten, regels en voorschriften, met inbegrip van de voorwaarden van de documenten van het pensioenfonds;
- handelen volgens de in het maatschappelijk verkeer heersende ethische normen, bijvoorbeeld op het gebied van belastingontwijking;
- zich onthouden van maatschappelijk onbetamelijk gedrag, waaronder seksuele intimidatie;
- billijk, objectief en onpartijdig omgaan met alle belanghebbenden in het pensioenfonds;
- handelen op een wijze die consistent is met de vastgestelde missie van het pensioenfonds en de beleidslijnen die deze missie ondersteunen;
- zorgen dat de vertrouwelijke informatie over het pensioenfonds, de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden vertrouwelijk blijft;
- met (gewezen) deelnemers, pensioengerechtigden en toezichhoudende autoriteiten communiceren op tijdige, nauwkeurige en transparante wijze;
- op een uiterst zorgvuldige wijze omgaan met de (persoons)gegevens waar zij de beschikking over hebben of kunnen hebben;
- voorkomen dat aan het pensioenfonds reputatieschade wordt toegebracht;
- zich bewust zijn van het risico van frauderen. De verbonden persoon zal zich niet inlaten met activiteiten die te maken hebben met onregelmatig handelen met een misleidend karakter, waaronder omkoping, corruptie of enige andere vorm van frauduleus handelen.

Het is de verbonden persoon niet toegestaan de normen van de gedragscode te omzeilen via banken, beleggingsondernemingen, beleggingsinstellingen, bemiddelaars, gelieerde derden of andere derden, dan wel anderszins.

3.2 Internet en e-mailgebruik

In aanvulling op 3.1 geldt voor internet en e-mailgebruik het volgende:

3.2.1 Indien en voor zover een e-mailsysteem en/of een internetsysteem aan verbonden personen voor zakelijk gebruik ter beschikking is gesteld, is gebruik verboden met taken die voortvloeien uit de functie van de verbonden persoon. Beperkt persoonlijk gebruik van het e-mailsysteem dan wel internetsysteem door een verbonden persoon is evenwel toegestaan, mits dit niet storend is voor de dagelijkse werkzaamheden en dit geen verboden gebruik in de zin van artikel 3.2.2 oplevert. Bij doorzending van e-mails van het pmepensioenfonds-e-mailadres naar een ander e-mailadres van de verbonden persoon is de verbonden persoon verantwoordelijk voor het treffen van afdoende beveiligingsmaatregelen. Een verbonden persoon draagt ervoor zorg dat het e-mailsysteem in ieder geval niet toegankelijk is voor derden.

3.2.2 Het is de verbonden persoon niet toegestaan om:

- het e-mailsysteem te gebruiken voor het verzenden van berichten met een pornografische, racistische, discriminerende, beledigende of aanstootgevende inhoud. Tevens is het is de verbonden persoon niet toegestaan om het e-mailsysteem te

gebruiken voor het verzenden van berichten met een (seksueel) intimiderende inhoud en/of het e-mailsysteem te gebruiken voor het verzenden van berichten die (kunnen) aanzetten tot haat en/of geweld.

- op internetsites te bezoeken die pornografisch, racistisch, discriminerend, beledigend of aanstootgevend materiaal bevatten. Noch is het toegestaan dergelijk materiaal te downloaden. Tevens is het de verbonden persoon niet toegestaan om zich ongeoorloofd toegang tot niet openbare bronnen op internet te verschaffen.
- zogenoemde mail, storage of sharing diensten, zoals gmail, Drop-box, etc. te gebruiken om aan het pensioenfonds gerelateerde informatie te verspreiden of op te slaan, tenzij het pensioenfonds deze diensten expliciet heeft geaccordeerd en/of met dit doel beschikbaar heeft gesteld.

3.2.3 Bij het niet langer verbonden zijn aan het fonds worden alle e-mails en/of andere (digitale) documenten, verband houdende met de voormalige werkzaamheden van de gewezen verbonden persoon gewist en/of ingeleverd bij het fonds, zonder behoud van een kopie, met uitzondering van gegevens die de verbonden persoon dient te bewaren op grond van (fiscale) wet- en regelgeving.

3.3 Belangenconflicten

Uitgangspunt in alle gevallen van mogelijke belangenconflicten is dat iedere verbonden persoon een eigen verantwoordelijkheid heeft richting het pensioenfonds en de belanghebbenden van het pensioenfonds. Iedere verbonden persoon moet ervan doordrongen zijn dat (de schijn van) belangenverstremgeling de reputatie van het pensioenfonds maar ook van de verbonden persoon zelf kan schaden. De verbonden persoon draagt er zorg voor iedere situatie te vermijden die aanleiding geeft of zou kunnen geven tot een belangenconflict.

Verbonden personen dienen zich eveneens bewust te zijn van het feit dat zich belangenconflicten kunnen voordoen bij de uitvoering van betrokken aandeelhouderschap door het pensioenfonds, zowel bij PME als bij MN. Het kan bijvoorbeeld gebeuren dat een uitvoerend bestuurder of een niet-uitvoerend bestuurder van PME een toezichthoudende rol vervult bij een onderneming waarmee we in gesprek zijn. Of het kan voorkomen dat we het niet eens zijn met een voorstel op de agenda van een aandeelhoudersvergadering van een onderneming die bij ons pensioenfonds is aangesloten. Ook kan het gebeuren dat een beursgenoteerde onderneming die bij PME is aangesloten onderwerp is van een openbaar overnamebod. De gedragscode is ook van toepassing op deze situaties.

De verbonden persoon is verplicht elk (potentieel) tegenstrijdig belang of reputatierisico in het kader van de gedragscode direct te melden aan de compliance officer. Pogingen van een (aspirant-)relatie tot beïnvloeding dienen eveneens onmiddellijk te worden gemeld aan de compliance officer. In de volgende gevallen gelden specifieke regels:

1. relatiegeschenken;
2. uitnodigingen;
3. nevenfuncties;
4. (financiële) belangen in zakelijke relaties;
5. pensioenfondseigendommen; en
6. leveranciers en dienstverleners.

3.3.1 Relatiegeschenken

De verbonden persoon gaat terughoudend en transparant om met het aanvaarden van relatiegeschenken om te voorkomen dat (de schijn ontstaat dat) het aanvaarden van een

relatiegeschenk van invloed kan zijn op beslissingen van het pensioenfonds. Het ontvangen van relatiegeschenken door een verbonden persoon is toegestaan onder de volgende voorwaarden:

- het accepteren van relatiegeschenken van één persoon, bedrijf of instelling met in totaal een maximale (samengestelde) geschatte waarde van € 50,- per jaar per verbonden persoon is toegestaan. Hiervan wordt zo spoedig mogelijk melding gedaan aan de compliance officer;
- relatiegeschenken van één persoon, bedrijf of instelling met een (geschatte) waarde van meer dan € 50,- per jaar per verbonden persoon worden niet geaccepteerd. Indien na het in ontvangst nemen van een relatiegeschenk blijkt dat de waarde meer dan € 50,- bedraagt, dient het accepteren van de relatiegeschenken direct te worden voorgelegd aan de compliance officer. De compliance officer kan vervolgens een verklaring van geen bezwaar afgeven of onderbouwd adviseren dat de verbonden persoon het relatiegeschenk alsnog mag behouden of adviseren dat het relatiegeschenk geretourneerd moet worden;
- een aanbod in geld kan nooit door een verbonden persoon geaccepteerd worden. In voorkomende situaties dient de verbonden persoon dit aanbod in geld onmiddellijk te melden bij de compliance officer. Cadeau- en tegoedbonnen worden gezien als relatiegeschenk niet zijnde geld en mogen daarmee onder de voorwaarden zoals opgenomen in dit artikel worden geaccepteerd;
- andere aanbiedingen van goederen of diensten zoals kostenvergoedingen voor gelieerde derden, leveranties van goederen en diensten met ongebruikelijk hoge kortingen of tegen niet-marktconforme tarieven en leningen van zakelijke relaties dienen eveneens altijd gemeld te worden aan de compliance officer; en
- pogingen van mogelijke beïnvloeding door (toekomstige) relaties van het pensioenfonds moeten onmiddellijk gemeld worden aan de compliance officer.

Relatiegeschenken die de verbonden persoon aantoonbaar exclusief krijgt aangeboden vanuit een geaccepteerde nevenfunctie of privérelatie vallen buiten de reikwijdte van deze gedragscode.

Indien het algemeen bestuur of het uitvoerend bestuur van het pensioenfonds het opportuun acht zelf relatiegeschenken te geven, mag de samengestelde waarde daarvan niet meer zijn dan € 50,- per relatie per jaar. Het is niet toegestaan relatiegeschenken te geven om daarmee toekomstige beslissingen van derden te beïnvloeden. Gegeven relatiegeschenken namens het pensioenfonds worden gemeld aan de compliance officer.

3.3.2 Uitnodigingen

Tenzij in de specifieke bepalingen in dit artikel anders is bepaald, gelden de volgende uitgangspunten voor uitnodigingen:

1. uitnodigingen waarop de verbonden persoon wil ingaan, worden altijd gemeld aan de compliance officer met inachtneming van artikel 6 van deze gedragscode;
2. er wordt terughoudend omgegaan met repeterende uitnodigingen.

Uitnodigingen die de verbonden persoon aantoonbaar exclusief vanuit een geaccepteerde nevenfunctie of privérelatie ontvangt vallen buiten de reikwijdte van deze gedragscode.

a) Reizen en bedrijfsbezoeken

Uitnodigingen voor reizen en bedrijfsbezoeken mogen worden aanvaard indien:

- het zakelijke karakter en het belang van de reis en/of het bedrijfsbezoek voor het pensioenfonds wordt aangetoond; en
- de compliance officer verklaart geen bezwaar te hebben.

b) Congressen/seminars

Uitnodigingen voor congressen/seminars mogen worden aanvaard indien hiervan voorafgaand aan aanvaarding melding is gedaan bij de compliance officer.

Van melding aan de compliance officer zijn uitgezonderd:

- uitnodigingen van de AFM, DNB, VBDO of Pensioenfederatie; en
- uitnodigingen van een vereniging waarvan de verbonden persoon uit hoofde van zijn functie of expertisegebied lid is;
- uitnodigingen die door het secretariaat van PME worden gedeeld met Verbonden personen.

c) Evenementen

Uitnodigingen voor evenementen (bijvoorbeeld sportwedstrijden en concerten) mogen worden aanvaard indien:

- het zakelijke karakter en het belang van het bijwonen van het evenement voor het pensioenfonds wordt aangetoond; en
- de compliance officer verklaart geen bezwaar te hebben.

d) Spreker congres

Uitnodigingen om als spreker op te treden op een congres of seminar mogen, met inachtneming van het protocol publieke optredens van PME, welke is opgenomen als bijlage 2, worden aanvaard indien:

- er geen sprake is van een potentieel belangenconflict; en
- de eventuele beloning in verhouding staat met de verrichte werkzaamheden en aan het pensioenfonds toekomt indien het optreden plaatsvindt in de tijd waarvoor de verbonden persoon bezoldigd wordt door het pensioenfonds, en de aanvaarding van de uitnodiging vooraf is goedgekeurd.

3.3.3 Nevenfuncties

Het aanvaarden of continueren van een nevenfunctie van een verbonden persoon is toegestaan nadat de compliance officer verklaart geen bezwaar te hebben en goedkeuring is ontvangen van de voorzitter van het uitvoerend bestuur en de onafhankelijk voorzitter.

Bij de beoordeling wordt getoetst of sprake is van een nevenfunctie welke

1. de schijn heeft, of kan opwekken, van een belangenconflict,
2. onevenredige tijdsbesteding met zich meebrengt ten opzichte van de taak bij het pensioenfonds,
3. kan leiden tot reputatieschade voor het pensioenfonds.

Wanneer er zich in of rondom een nevenfunctie relevante ontwikkelingen voordoen dient dit aan de compliance officer te worden voorgelegd. De compliance officer zal hierop een nieuwe afweging maken en wanneer hij hierbij tot afwijkend advies komt zal dit worden voorgelegd aan de betrokken verbonden persoon en de voorzitter van het uitvoerend bestuur en de onafhankelijk voorzitter.

3.3.4 (Financiële) belangen in zakelijke relaties

Het, al dan niet via een gelieerde derde, houden van een (financieel) belang in een bedrijf of instelling waarmee het pensioenfonds een zakelijke relatie onderhoudt, of mogelijk zaken gaat doen, is in verband met een (potentieel) belangenconflict niet toegestaan. Betrokkenen moeten bestaande privébelangen die zij hebben met bestaande en beoogde contractpartijen (vooraf) melden aan de compliance officer. Financiële belangen die voortvloeien uit een reguliere klant/leverancier relatie, bijvoorbeeld een privérekening bij een bank, vallen niet onder deze bepaling.

3.3.5 Pensioenfondseigendommen

De verbonden persoon gaat zorgvuldig om met de eigendommen van het pensioenfonds. Naar redelijkheid is privégebruik van bedrijfsmiddelen toegestaan. Voorbeelden van pensioenfondseigendommen zijn intellectueel eigendom, kantoorbenodigdheden, computers en computerprogramma's.

3.3.6 Leveranciers en dienstverleners

3.3.6.1 Het is de verbonden persoon niet toegestaan als privépersoon verbintenissen aan te gaan met, of gebruik te maken van diensten, van leveranciers en zakelijke dienstverleners, waarmee het pensioenfonds direct of indirect zakelijke contacten onderhoudt, tenzij dit algemeen gebruikelijk is, de diensten tegen marktconforme voorwaarden worden uitgevoerd en geldelijk privévoordeel is uitgesloten.

3.3.6.2 Indien een verbonden persoon invloed heeft op de besluitvorming rondom het aangaan van een verbintenis tussen het fonds en een leverancier of dienstverlener dient hij iedere eventuele relatie met deze betreffende partij te melden aan de direct betrokkene(n) en de compliance officer. De melding geschiedt voorafgaand aan het aangaan van de betreffende verbintenis. Uitsluitend zakelijke relaties zijn uitgezonderd van de voorgaande meldingsplicht.

3.4 Voorwetenschap

3.4.1 De verbonden persoon mag geen gebruik maken van voorwetenschap. De verbonden persoon dient verder uiterste zorgvuldigheid te betrachten bij de behandeling van informatie waarvan hij weet of redelijkerwijs behoort te weten dat deze informatie moet worden aangemerkt als vertrouwelijke (markt)informatie. Het gebruik van voorwetenschap en het verspreiden van andere vertrouwelijke (markt)informatie is slechts toegestaan indien een zorgvuldige uitoefening van zijn functie dat vereist.

3.4.2 De verbonden persoon die met betrekking tot financiële instrumenten over informatie beschikt als bedoeld in artikel 3.4.1, onthoudt zich van het verrichten van transacties of het aanzetten tot het verrichten van transacties, zowel rechtstreeks als middellijk, in die financiële instrumenten, dan wel van het daarover te adviseren, anders dan van hem bij een zorgvuldige uitoefening van zijn functie mag worden verwacht.

3.4.3 Het is de verbonden persoon verboden om binnen vierentwintig uur opdracht te geven tot zowel een aan- als verkooporder voor transacties in een financieel instrument van dezelfde uitgevende instelling, rechtspersoon of vennootschap.

3.4.4 Het is de verbonden persoon verboden om transacties in een financieel instrument te (laten) verrichten naar aanleiding van of vooruitlopend op effectenorders van het pensioenfonds.

3.4.5 De verbonden persoon, anders dan de insider, die beschikt over informatie als bedoeld in artikel 3.4.1 rapporteert dit aan de compliance officer. De compliance officer deelt direct aan de betrokken verbonden persoon mee of hij als insider wordt aangemerkt, en stelt hem op de hoogte van de gevolgen van de aanwijzing als insider. De insider wordt verder in kennis gesteld van de procedures en maatregelen gericht op het toezicht op de persoonlijke transacties.

3.4.6 Iedere verbonden persoon is desgevraagd gehouden alle informatie aan de compliance officer te verschaffen in het kader van de strikte naleving van de gedragscode.

Algemene uitgangspunten persoonlijke transacties (insiderregeling)

3.4.7 Er mag nooit een verband bestaan tussen de transacties in financiële instrumenten die het pensioenfonds tot stand brengt of doet komen en een persoonlijke transactie van de insider of een aan de insider gelieerde derde.

3.4.8 De insider dient zich te onthouden van elk handelen of de redelijkerwijs voorzienbare schijn daarvan, met gebruik van voorwetenschap of met anderszins vertrouwelijke informatie. Hij dient voorts iedere vermenging van zakelijke en privébelangen respectievelijk de redelijkerwijs voorzienbare schijn daarvan, te vermijden.

3.4.9 Het is een insider die beschikt over voorwetenschap niet toegestaan:

1. deze informatie aan een derde mee te delen, anders dan in de normale uitoefening van zijn functie binnen het pensioenfonds, of
2. een derde aan te bevelen of ertoe aan te zetten transacties te verrichten of te bewerkstelligen in die financiële instrumenten, waarop de voorwetenschap betrekking heeft.

Het vorige is van overeenkomstige toepassing op een insider die weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat hij over voorwetenschap beschikt.

3.4.10 Iedere verbonden persoon die als insider wordt aangemerkt wordt daarvan onverwijld door de compliance officer op de hoogte gebracht. De betreffende verbonden persoon wordt tevens geïnformeerd over de gevolgen van de aanwijzing als insider. De insider wordt verder in kennis gesteld van de procedures en maatregelen gericht op het toezicht op de persoonlijke transacties.

4 Toezicht op persoonlijke transacties (insiderregeling)

4.1 De insider is verplicht om een persoonlijke transacties achteraf onverwijld aan de compliance officer te melden. Het betreft hier transacties in de volgende financiële instrumenten:

- effect;
- geldmarktinstrument;
- recht van deelneming in een beleggingsinstelling, niet zijnde een effect;
- derivatencontract, waaronder begrepen maar daartoe niet beperkt een optie, future, swap,
- valuta- en rentetermijncontract;
- overige financiële instrumenten in de zin van de Wet op het financieel toezicht, en voorts al hetgeen naar de opvattingen in het maatschappelijk verkeer als zodanig wordt beschouwd.

De compliance officer houdt de gegevens bij van de gemelde persoonlijke transacties. Indien een transactie mogelijk in strijd is met deze insiderregeling treedt de compliance officer in overleg met de insider.

4.2 Als niet (meer) wordt belegd in financiële instrumenten door de insider en/of door degene waarvoor de insider gemachtigd is privétransacties te verrichten of te bewerkstelligen, dan dient de insider deze informatie onverwijld door te geven.

- 4.3** De insider onderschrijft dat de compliance officer bevoegd is een onderzoek in te (doen) stellen naar enige transactie verricht door, in opdracht van of ten behoeve van de insider. De insider is verplicht jaarlijks te bevestigen aan de compliance officer, dat hij de uitgangspunten van de insiderregeling onderschrijft en heeft nageleefd.
- 4.4** De insider is in het kader van een strikte naleving van de gedragscode gehouden desgevraagd alle informatie met betrekking tot een door hem of ten behoeve van hem verrichte persoonlijke transactie aan de compliance officer te verstrekken.
- 4.5** De insider is verplicht desgevraagd opdracht te geven aan het pensioenfonds, een andere instelling, lasthebber, beleggingsinstelling of andere derde, om de compliance officer alle informatie te verstrekken over enige ten behoeve van hem of in zijn opdracht verrichte persoonlijke transactie.
- 4.6** De compliance officer is bevoegd over de uitkomst van dit onderzoek schriftelijk te rapporteren aan de voorzitter van het uitvoerend bestuur. Alvorens de compliance officer daarover rapporteert, wordt de insider in de gelegenheid gesteld om te reageren op de bevindingen van het onderzoek. De insider wordt door de voorzitter van het uitvoerend bestuur van de definitieve uitkomst van het onderzoek in kennis gesteld.
- 4.7** Van het toezicht op de persoonlijke transacties van de insider zijn vrijgesteld:
- transacties in obligaties uitgegeven door de Staat en andere overheden,
 - transacties in financiële instrumenten waarvan het beheer, op grond van een schriftelijke overeenkomst is overgedragen aan een professionele vermogensbeheerder, op zodanige voorwaarden dat de insider geen invloed kan uitoefenen op de fondsselectie of op afzonderlijke transacties,
 - transacties in indexfondsen of in ter beurze genoteerde rechten van deelneming in (semi)open-ended-beleggingsinstellingen, mits de insider binnen die instelling geen functie vervult.
- Desgewenst overlegt de insider aan de compliance officer de overeenkomst welke ten grondslag ligt aan de overdracht van het beheer van zijn vermogensbestanddelen.

5 Vertrouwelijkheid

De verbonden persoon mag geen informatie over zaken – inclusief individuele pensioengegevens en beleggingen – van het pensioenfonds, waarvan hij weet of redelijkerwijs behoort te weten dat die informatie vertrouwelijk is, aan derden bekend maken of ten eigen voordele of ten behoeve van anderen dan het pensioenfonds gebruiken.

6 Meldingsplicht

- 6.1** Alle in deze gedragscode genoemde meldingen verlopen per e-mail aan de compliance officer. Bij een vereiste goedkeuring van de voorzitter van het uitvoerend bestuur of de onafhankelijk voorzitter draagt de compliance officer zorg voor onverwijld doorzending van de melding. Een overzicht van de meldingen is opgenomen als bijlage 3 bij deze gedragscode. Voor de zaken waarvoor deze gedragscode een verklaring van geen bezwaar van de compliance officer vraagt, volgt een beoordeling door de compliance officer. Indien de compliance officer tot het oordeel komt dat geen ‘verklaring van geen bezwaar’ kan worden

afgegeven, kan de melding op verzoek van de verbonden persoon worden voorgelegd aan de voorzitter van het uitvoerend bestuur én de onafhankelijk voorzitter. Wanneer het de onafhankelijk voorzitter of de voorzitter van het uitvoerend bestuur zelf betreft, treedt één van beide besluitvormend op. De voorzitter van het uitvoerend bestuur én de onafhankelijk voorzitter koppelen het besluit terug aan de verbonden persoon en de compliance officer. Indien de betrokken verbonden persoon het oneens is met dit besluit kan de melding op verzoek van de verbonden persoon ter besluitvorming worden voorgelegd aan het algemeen bestuur. Een verbonden persoon die deel uitmaakt van een besluitvormend gremium wordt in alle gevallen uitgesloten van besluitvorming over aan hem persoonlijk gerelateerde zaken.

- 6.2** In afwijking van 6.1 geldt voor meldingen, goedkeuringen en toestemmingen met betrekking tot het optreden als publiek spreker (artikel 3.3.2 sub d), waarop het protocol publieke optredens zoals opgenomen in bijlage 2 bij deze gedragscode van toepassing is, dat deze verlopen via de bestuurssecretaris. De bestuurssecretaris draagt zorg voor onverwijld doorzending van de melding aan het uitvoerend bestuur. Het uitvoerend bestuur besluit over het al dan niet verlenen van toestemming voor een dergelijk optreden als publiek spreker.

7 Compliance officer

- 7.1** Het pensioenfonds wijst een compliance officer aan. De compliance officer vervult een onafhankelijke rol binnen het pensioenfonds. De compliance officer wordt benoemd door het algemeen bestuur van het pensioenfonds.
- 7.2** Het algemeen bestuur legt de taken van de compliance officer schriftelijk vast. Het algemeen bestuur waarborgt dat de compliance officer over voldoende bevoegdheden beschikt voor het uitoefenen van toezicht op de naleving van relevante wettelijke bepalingen en de gedragscode en diens onafhankelijke positie ten opzichte van degenen die zijn onderworpen aan zijn toezicht.
- 7.3** Het uitvoerend bestuur legt vast welke acties zijn ondernomen naar aanleiding van de bevindingen van de compliance officer.
- 7.4** Indien de compliance officer daartoe aanleiding ziet kan hij verbonden personen verplichten op eerste verzoek alle informatie te (laten) verstrekken omtrent enige door of ten behoeve van hen verrichte persoonlijke transacties. De compliance officer controleert of die transacties aan de toepasselijke regels, voorschriften en aanwijzingen voldoen.
- 7.5** De compliance officer adviseert en informeert, gevraagd én ongevraagd, verbonden personen over de uitleg en toepassing van de gedragscode.
- 7.6** De compliance officer legt een lijst aan van alle verbonden personen en geeft daarin onder andere aan of de verbonden personen al dan niet als insider worden aangemerkt. De compliance officer documenteert zijn werkmethoden en werkzaamheden en administreert en archiveert alle informatie die hem door verbonden personen of derden is verstrekt. Hij bewaart afschriften van alle overeenkomsten en de jaarlijkse verklaringen die verbonden personen hem moeten verstrekken. Tevens administreert en archiveert de compliance officer alle door hem verrichte controles, onderzoeken en de genomen acties, alsmede overige van belang zijnde informatie, memoranda en correspondentie. Na afloop van ieder kwartaal rapporteert de compliance officer over compliance aangelegenheden. De door de compliance officer ontvangen gegevens worden ten minste zeven jaar bewaard.

7.7 De compliance officer, de voorzitter van het uitvoerend bestuur en de onafhankelijk voorzitter zijn gehouden tot geheimhouding van de informatie verstrekt door verbonden personen of derden. De geheimhouding kan worden doorbroken in het geval de goede uitoefening van zijn functie daartoe noodzaakt.

8 Ondertekening gedragscode en jaarlijkse verklaring

Iedere verbonden persoon moet bij aanvang van zijn functie bij het pensioenfonds de gedragscode ondertekenen, waarmee hij zich verbindt alle regels uit deze gedragscode na te leven.

Na afloop van ieder kalenderjaar of bij het niet langer verbonden zijn aan het pensioenfonds, moet iedere verbonden persoon een verklaring ondertekenen over de juiste naleving van de geldende bepalingen in de gedragscode over het afgelopen jaar. Bij het niet langer verbonden zijn aan het pensioenfonds blijven de uit de gedragscode geldende normen van toepassing op de verbonden persoon, voor zover dat uit hun aard voortvloeit.

9 Sancties

Het handelen door de verbonden persoon in strijd met de gedragscode wordt beschouwd als een ernstige inbreuk op het vertrouwen dat het pensioenfonds als werkgever of anderszins in de verbonden persoon moet kunnen stellen. Een dergelijk handelen kan reden zijn tot het opleggen van een sanctie, waaronder – afhankelijk van de ernst van de overtreding en afhankelijk van de aard van de relatie tussen verbonden persoon en pensioenfonds – een waarschuwing, het ongedaan maken van het door de verbonden persoon behaalde voordeel, overplaatsing, schorsing, of andere disciplinaire of arbeidsrechtelijke maatregel, ontslag op staande voet niet uitgezonderd. Een overtreding kan worden gemeld aan de toezichthouder(s) en – indien van toepassing – bij het Dutch Securities Institute. Het voorgaande laat onverlet een vordering tot schadevergoeding en/of aangifte bij de justitiële autoriteiten.

10 Advies en bezwaar

Indien de verbonden persoon twijfelt over de uitleg van de op hem van toepassing zijnde gedragsregels, is hij verplicht het advies van de compliance officer in te winnen. De compliance officer is bevoegd een voor de verbonden persoon bindend advies te geven. Tegen het advies van de compliance officer kan de verbonden persoon bezwaar maken bij de voorzitter van het uitvoerend bestuur en de onafhankelijk voorzitter of een aangewezen beroepsorgaan. Het maken van bezwaar heeft geen schorsende werking ten aanzien van de uitspraak van de compliance officer.

11 Onvoorziene omstandigheden

Voor kwesties waarin deze gedragscode niet voorziet, beslissen de voorzitter van het uitvoerend bestuur en de onafhankelijk voorzitter.

12 Slotbepalingen

Naast deze gedragscode beschikt het pensioenfonds over een incidenten- en klokkenluidersregeling.

13 Evaluatie en vaststelling

- 13.1 De gedragscode wordt jaarlijks door het algemeen bestuur geëvalueerd, gehoord hebbende de compliance officer. Naar aanleiding van deze evaluatie wordt de gedragscode, al dan niet aangepast, opnieuw vastgesteld door het algemeen bestuur.
- 13.2 De onderhavige gedragscode is vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur op 16 december 2021, na advies van de audit, risk en compliance commissie op 7 december 2021, en treedt in werking per 1 januari 2022. De onderhavige gedragscode vervangt per datum van inwerkingtreding de vorige gedragscode.

Bijlage 1: Contactgegevens compliance officer

Compliance officer:	Annemie Plat
E-mail:	complianceofficer@pmepensioenfonds.nl
Telefoon:	06 3002 0956

Bijlage 2: PME Protocol publieke optredens, interviews en bijdragen bestuur

Inleiding

De richtlijnen in dit protocol beperken zich tot verbonden personen van PME. Dit protocol geldt niet voor het verantwoordingsorgaan (VO). Het VO maakt zijn eigen afwegingen, maar wordt dringend verzocht eventuele publieke optredens en interviews vooraf te melden bij de bestuurssecretaris.

Dit protocol voorziet in het geven van richtlijnen aan verbonden personen van PME die worden benaderd voor:

- een publiek optreden (presentatie op congressen, deelname aan panels etc.)
- het leveren van tekstuele bijdrage (in dagblad, vakblad of boek etc.)
- het afgeven van een interview.

De richtlijnen zijn niet van toepassing op uitingen die voortkomen uit een wetenschappelijke nevenfunctie of op andere wijze als wetenschappelijk dienen te worden aangemerkt.

PME kan worden aangesproken op uitspraken die tijdens publieke optredens worden gedaan en/of kunnen er publicaties in de media plaatsvinden naar aanleiding van dergelijke optredens. Ook redactionele bijdragen en gegeven interviews kunnen terugslaan op PME. Het is dus van belang dat PME op de hoogte is. Ook is het van belang dat er een goede afstemming is over voor welke partijen desgevraagd een optreden wordt verzorgd en inhoudelijk welke boodschappen er dan worden afgegeven.

Doel

PME is een open en servicegerichte organisatie die zich graag op een positieve manier wil profileren bij zijn achterban, zijn stakeholders en het brede publiek. PME staat dan ook welwillend tegenover verzoeken van derde partijen om een presentatie te verzorgen, een tekstuele bijdrage te leveren of een interview af te geven. Het is echter van belang dat er één geluid klinkt vanuit PME en dat afgegeven boodschappen dus eensluidend zijn.

Verzoeken centraal melden

Verzoeken om op te treden of te spreken, worden gemeld aan de bestuurssecretaris. Verzoeken worden behandeld door het uitvoerend bestuur (UB). Het UB laat bij de beoordeling of al dan niet op het verzoek wordt ingegaan het reputatierisico meewegen. Indien een advies van het UB niet wordt opgevolgd, dan wordt dit besluit door de betreffende persoon met redenen omkleed kenbaar gemaakt. Het bestuursbureau (communicatie) biedt ondersteuning in de vorm van teksten en/of presentaties.

Afstemming en afspraken

Partijen van wie een verzoek in overweging wordt genomen:

- hebben een relatie met PME doordat zij deel uitmaken van de achterban van PME of mogelijk deel gaan uitmaken van die achterban; of
- zij zijn stakeholder (bijvoorbeeld één van de toezichthouders, de Pensioenfederatie, een ouderenorganisatie, het Nibud etc.).

Verzoeken van partijen waarmee PME geen relatie heeft, worden in overweging genomen wanneer PME zich met het voldoen aan het verzoek op een positieve manier kan profileren bij het brede publiek. Dit ter beoordeling van het uitvoerend bestuur.

Onderwerp en inhoud

Het onderwerp en de inhoud van een presentatie tijdens een optreden en/of de boodschappen die tijdens een optreden of een interview worden afgegeven of die in een tekstuele bijdrage worden vermeld, worden van tevoren via de bestuurssecretaris met het uitvoerend bestuur afgestemd.

Vorbereiding vooraf

Voorafgaand aan de deelname aan congressen en panels worden wanneer van toepassing statements voorbereid door het bestuursbureau (contactpersoon manager Communicatie). In geval van een interview worden door het bestuursbureau van tevoren vragen opgevraagd bij de journalist. De antwoorden worden voorbereid door het bestuursbureau.

Materiaal

Een eventuele presentatie die wordt gegeven, wordt verzorgd door het bestuursbureau (contactpersoon manager Communicatie). Het bestuursbureau let erop dat degenen die namens PME spreken éénduidige boodschappen afgeven. Als het betreffende bestuurslid zelf een presentatie heeft gemaakt, wordt de inhoud van deze presentatie van tevoren afgestemd via de manager Communicatie.

Ondersteuning ter plaatse

Als er behoefte is aan ondersteuning ter plaatse door een pensioenconsulent (bijvoorbeeld ten behoeve van het beantwoorden van vragen over het eigen pensioen van mensen) of door een medewerker van het bestuursbureau die ter plaatse ondersteuning geeft bij perscontacten op een bijeenkomst waar veel pers wordt verwacht of bij een interview, wordt dit ruim van tevoren (minimaal een week) door het betreffende bestuurslid gemeld aan de manager Communicatie. Verzoeken om ondersteuning worden altijd gehonoreerd.

Terugrapportage

Een bestuurslid dat een optreden en/of presentatie heeft gehouden, rapporteert hierover kort per mail na de betreffende bijeenkomst aan de bestuurssecretaris (Christian Sandee). De bestuurssecretaris zet deze terugrapportage op de agenda van de eerstvolgende vergadering van het UB. Gerapporteerd wordt over het aantal mensen dat de bijeenkomst heeft bezocht, wat de sfeer was tijdens de bijeenkomst, wat de aard van de vragen was en of er pers aanwezig was bij het optreden. In het jaarverslag van PME wordt gerapporteerd over de optredens door bestuursleden. Tekstuele bijdragen en gepubliceerde interviews worden ter kennis gebracht aan het UB via de bestuurssecretaris.

Bijlage 3: Overzicht meldingen conform gedragscode

Artikel:	Onderwerp:	Melding	Verklaring geen bezwaar van compliance officer vereist	Goedkeuring vz UB en onafhankelijk vz	Overig
3.3	(potentieel) tegenstrijdig belang, reputatierisico en poging tot beïnvloeding door een (aspirant-)relatie	Aan compliance officer óf aan vertrouwenspersoon	-	-	Afhandeling als overig incident conform incidenten- en klokkenluidersregeling Afhandeling als misstand conform incidenten- en klokkenluidersregeling
3.3.1	Relatiegeschenken ≤ €50	Aan compliance officer	nee	nee	-
3.3.1	Relatiegeschenken ≥ €50	Aan compliance officer	ja	nee	In principe is aanvaarding van deze geschenken niet toegestaan
3.3.2 sub a	Reizen en bedrijfsbezoeken	Aan compliance officer	ja	nee	Melding voorafgaand aan aanvaarding
3.3.2 sub b	Congressen/seminars	Aan compliance officer, tenzij sprake is van een uitzondering	nee	nee	Melding voorafgaand aan aanvaarding

Artikel:	Onderwerp:	Melding	Verklaring geen bezwaar van compliance officer vereist	Goedkeuring vz UB en onafhankelijk vz	Overig
3.3.2 sub c	Evenementen	Aan compliance officer	ja	nee	Melding voorafgaand aan aanvaarding
3.3.2 sub d Protocol Publieke optredens, interviews en bijdragen bestuur en mediaprotocol	Spreker congres	Aan bestuurssecretaris	nee	ja	Melding voorafgaand aan aanvaarding Het UB brengt advies uit
3.3.3	Nevenfuncties	Aan compliance officer	ja	ja	Melding voorafgaand aan aanvaarding
3.3.4	(Financiële) belangen in zakelijke relaties	Aan compliance officer	nee	nee	Melding voorafgaand
3.3.6.2	Relatie met leverancier of dienstverlener waarmee verbintenis wordt aangegaan.	Voorafgaand aan compliance officer	nee	nee	Tevens melding aan direct betrokkene(n) Melding voorafgaand aan besluitvorming
4.1	Persoonlijke transacties	Aan compliance officer	nee	nee	Onverwijld ná een persoonlijke transactie melden